

WSTĘP

W zeszycie 273 Biuletynu KPZK PAN zawarta została pierwsza część opracowań naukowych będących efektem prezentacji i dyskusji panelowych na Konferencji Ustrońskiej 2018¹. Generalnie biorąc, teksty składające się na ten tom pozwalają na rozpoznanie wyzwań stojących przed polskimi dużymi miastami i regionami miejskimi oraz mają w różnym stopniu i zakresie walor praktycznej użyteczności.

Tom otwierają dwa opracowania tworzące kontrapunkt w podejściu do rozwoju i polityki rozwoju terytorialnego. Z jednej strony, zaprezentowana została autorska refleksja na temat europejskiej polityki przestrzennej w retrospekcji oraz w perspektywie kolejnej dekady XXI w. (J. Szlachta). Natomiast z drugiej strony, analizie poddano narastające zjawisko despacjalizacji procesów rozwojowych pod wpływem kształtującego się społeczeństwa informacyjnego, wzrostu znaczenia przestrzeni wirtualnych i coraz to nowych dziedzin zastosowań technologii informacyjnych i komunikacyjnych (A. Noworól).

W kolejnej odsłonie treści tomu plasują się dwa spojrzenia na procesy rozwoju regionalnego. W pierwszym z nich przedmiotem zainteresowania stały się szanse rozwojowe i odporność regionów na zagrożenia, które niesie makrootoczenie. Wszystko powyższe ujęto z perspektywy ewolucji zróżnicowań regionalnych (E. Łązniewska). W nieco innej perspektywie zanalizowane zostały zmiany w potencjałach rozwojowych regionów prowadzące do ich koncentracji przestrzennej oraz skutkujące zróżnicowaniami regionalnymi wzrostu gospodarczego kraju (M. Nadolny).

Koncepcja *smart city* znalazła zastosowanie w dwojaki, niekonwencjonalny sposób. W pierwszym podejściu zarysowano jej związanie z *urban governance*. Implementacja smart projektów w transporcie, energetyce i ochronie środowiska w istotny sposób podnosi jakość życia, jednak odbywa się to z jednoczesnym ogólnym trendem zmiany technologicznej skutkującej wzrostem dysproporcji społeczno-ekonomicznych w dużych miastach (M. Pięta-

¹ *Dynamika miejska i regionalna. W stronę globalnej atrakcyjności i konkurencyjności*. KPZK PAN, Warszawa, PAN/Oddział Katowice, UE w Katowicach, GWSP w Chorzowie. Kierownictwo naukowe konferencji – A. Klasik i F. Kuźnik.

-Kanuska). Transfer dobrych praktyk w przestrzeni europejskiej pokazuje prezentacja sposobu wykorzystania koncepcji *smart city* w budowaniu konkurencyjności nowoczesnego, dużego miasta. Jest to miasto będące siedzibą dużych korporacji międzynarodowych i zarazem miasto, którego prosperita gospodarcza w wysokim stopniu zależy od sektora małych i średnich przedsiębiorstw (A. Kania). Konkurencyjność miasta w ujęciu mikroprzestrzennym i mikroekonomicznym znalazła swój wyraz w pracy poświęconej kreowaniu nowych aktywności gospodarczych i społecznych na niewykorzystanych lub słabo wykorzystanych terenach miast o industrialnej proweniencji (M. Janiszek).

W prezentowanym zeszycie znalazły się również dwa opracowania, w których – nawiązano bezpośrednio do dynamiki miejskiej i regionalnej polskich dużych miast i regionów w kontekście ich międzynarodowej atrakcyjności i konkurencyjności, w ujęciu prospektywnym. Dwa różne zespoły autorskie pokazały w sposób syntetyczny rezultaty warsztatów eksperckich zrealizowanych w trakcie Konferencji Ustrońskiej 2018 r. (A. Klasik i K. Wrana oraz M. Baron i M. Budziński).

Zachęcając do lektury zeszytu gremia decyzyjne i profesjonalne samorządu terytorialnego poziomu regionalnego i lokalnego, a także środowiska eksperckie i przedstawicieli różnych ośrodków akademickich i instytucji badawczych, kierujemy do nich zaproszenie do dialogu i współpracy, których celem praktycznym może być lepsze, bardziej profesjonalne przygotowanie się do podejmowania intelektualnych i strategicznych wyzwań, które przed polskimi miastami i regionami wylaniają się w perspektywie trzeciej dekady XXI w.

Andrzej Klasik

Florian Kuźnik